

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА
ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА**

**Нов пик на мащабната хранителна епидемия, предизвикана от
Salmonella Enteritidis phage type (PT) 8 с профили 2-9-7-3-2 и 2-9-6-3-2,
свързана с яйца с произход Полша**

(Актуализация на епидемиологичните данни - 12 октомври 2017 г.)

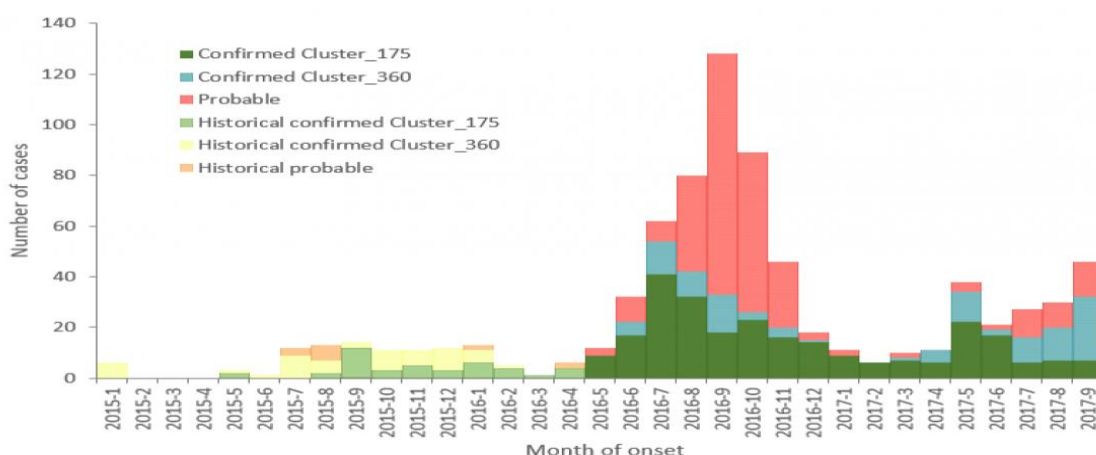
Седем държави докладват за повече от 100 нови случаи на хора заболели от салмонелоза, свързана с яйца с произход Полша, като общият брой на засегнатите от началото на епидемията до момента достига 600.

Броят на отчетените случаи започва да нараства отново през март 2017 г., като първият пик на заболяването е през май 2017 г., а вторият през септември 2017 г. Най-много случаи са докладвани от Обединеното Кралство.

Има вероятност отскоро и България да е засегната от епидемията.

След последната актуализация на епидемиологичните данни от Европейския център за профилактика и надзор върху заболяванията (ECDC), публикувана на 30 юни 2017 г., седем държави членки на Европейския съюз (ЕС) и Европейското икономическо пространство (ЕИП) са съобщили за нови случаи на салмонелоза при хората. Това са: **Белгия, Франция, Люксембург, Нидерландия, Норвегия, Швеция и Обединеното кралство**, които са докладвали за нови – **96 потвърдени и 34 съмнителни случаи**, свързани с епидемията предизвикана от *Salmonella Enteritidis* с MLVA профили 2-9-7-3-2 и 2-9-6-3-2, която все още е на ход в ЕС/ЕИП.

Фигура 1. Разпределение на случаите по месеци на възникване*, класификация на случаите и пълен геномен секвентен анализ (WGS) на щамовете (n = 775), ЕС/ЕИП, от януари 2015 г. до септември 2017 г., към 05 октомври 2017 г.

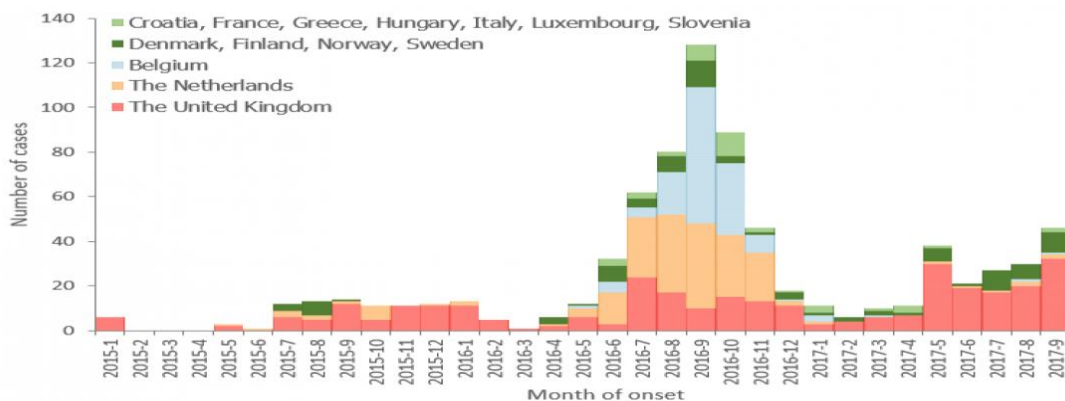
*Месец на взимане на пробата, или месец на получаване на резултата от референтната лаборатория, в случай че липсват данни за месеца, в който е констатиран случаят

Извършеното проучване през 2016 г. идентифицира **яйцата, произхождащи от три полски пакетиращи центрове** като източник на епидемията. След въвеждането на контролните мерки в Полша през ноември 2016 г., докладването на нови случаи свързани с това огнище рязко намалява. (Фигура 1). Въпреки това, през март 2017 г. броят на отчетените случаи се увеличава отново, с пик от **38 случаи** през май 2017 г. и втори пик от **46 случаи** през септември 2017 г. Поради закъснения в докладването, се очаква да бъдат отчетени допълнителни случаи в близките месеци.

Потвърдените случаи в тази мащабна хранителна епидемия принадлежат към два различни WGS клъстера: Cluster_175 и Cluster_360. Както бе докладвано в последната бърза оценка на епидемията от ECDC/EFSA¹, двата WGS клъстера са били установени и през 2016 г.. при екологичните и ветеринарните проучвания на различните места и източници на инфекцията.

Докато най-много изолати от хората принадлежащи към Cluster_175 са установени между януари и юни 2017 г., тези свързани с Cluster_360 са докладвани по-често след юли 2017 г. Към дата 05 октомври 2017 г., общо за периода от януари – до септември 2017 г. са отчетени повече от **200 случаи** (155 потвърдени и 45 съмнителни), като по-голямата част от тях са докладвани от Обединеното Кралство (UK) (135 потвърдени и 3 съмнителни случаи) (Фигура 2). Необходимо е да се отбележи, че UK е единствената държава, която е извършва рутинно и подробно типизиране на *Salmonella* близо до WGS анализ. Поради това, броят на случаите свързани с това огнище, отчетени от други страни от ЕС/ЕИП най-вероятно е подценен.

Фигура 2. Установени случаи на епидемията по месец на възникване* и държава на докладване (n = 775), ЕС/ЕИП, януари 2015 г. до септември 2017 г., към 05 октомври 2017 г.

*Месец на взимане на пробата, или месец на получаване на резултата от референтната лаборатория, в случай че липсват данни за месеца, в който е констатиран случая

¹ <https://ecdc.europa.eu/en/news-events/epidemiological-update-multi-country-outbreak-salmonella-enteritidis-phage-type-8-mlva>

От общо **35-те случая**, при които заразяването вероятно е станало в **чужбина след 1 юли 2017 г., 24 са свързани с пътуване до България (шест потвърдени и шест съмнителни), или до Гърция (два потвърдени и десет съмнителни)**. Отчетени са допълнителни случаи свързани с пътуване и до **Полша** (три съмнителни случая), **Испания** (един потвърден и два съмнителни случая), **Италия** (един потвърден случай), **Португалия** (един потвърден случай) и **Румъния** (един потвърден случай). Два съмнителни случая са свързани с пътуване до няколко държави от ЕС.

Единичен случай свързан с пътуване до България, възникнал през юни 2017 г. е докладван преди юли 2017 г: Затова има вероятност България да е засегната от тази епидемия в последните месеци.

Оценка

Както бе докладвано в последната бърза оценка на епидемията на ECDC / EFSA, доказателствата от проведеното епидемиологично, микробиологично и екологично проучване и извършената проследимост установяват, че яйцата с произход от Полша, са били причина за възникването на тази мащабна хранителна епидемия през 2016 г. Появата на новите случаи през март 2017 г. заразени с шамове, причинили епидемията в момента се проучва. Има вероятност повече държави да са засегнати от тази епидемия, но причината те все да не са открити се дължи на факта, че при изолатите на *S. Enteritidis* от хора обикновено не се извършва молекулярно типизиране.

Мерки

Необходими са по-нататъшни разследвания за идентифициране на произхода на предаването и за контрола на това огнище.

ECDC продължава да следи появата на случаи при хората, свързани с тази епидемия и предлага извършването на секвентни анализи за страните, които съобщават за съмнителни случаи при хората с изолати на *S. Enteritidis* с MLVA профил 2-9-7-3-2 или 2-9-6-3-2.

Страните от ЕС/ЕИП трябва да интервюират своевременно всички нови потвърдени случаи.

Преглед на данните

По данни от последния научен доклад на EFSA и ECDC за 2015 г.² салмонелозата остава втората най-разпространена зооноза при хората в ЕС. Освен това, общо *Salmonella Enteritidis* и *Salmonella Typhimurium* са причина за възникване на около 70% от случаите на заболявания при хората, както и в предходни години.

„Яйцата и яйчните продукти“ са най-често срещаният източник свързан с 21,2% от докладваните хранителни взривове от *Salmonella* с доказан източник.

---

² Научен доклад на Европейският орган по безопасност на храните (EFSA) и Европейският център за превенция и контрол върху заболяванията (ECDC) – анализ на тенденциите и източниците на зоонозни заболявания, зоонозни агенти и хранителните взривове в ЕС за 2015 г.

Мерки за България

Във връзка с гореизложеното и с цел предпазване на населението в нашата страна Центърът за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ) препоръчва:

Отговорните институции - Министерство на здравеопазването и Министерство на земеделието, храните и горите (чрез Българска агенция по безопасност на храните), в рамките на своите компетенции, да предприемат всички необходими мерки за недопускане разпространението на тази зооноза и за предпазване здравето на потребителите.

Конкретни препоръки към консуматорите. Как да се предпазим от салмонелоза?

- Препоръчително е да използват пастьоризирани яйца и яйчни продукти.
- Яйцата трябва да се съхраняват постоянно на хладно (+4 ° C). Важно е да се купуват яйца от магазини и доставчици, които ги съхраняват при необходимите условия.
- Пукнатите или силно замърсените яйца трябва да се изхвърлят.
- Необходимо е да се измият старателно със сапун и вода ръцете, както и всички предмети, които са били в контакт със сурови яйца, включително плотовете, приборите, съдовете и дъските за рязане и др.
- Яйцата е необходимо да се варят при температура не по-ниска от +72 ° C.
- Яйцата или храни приготвени с яйца, да се консумират незабавно след приготвянето им или да се поставят в хладилник.
- Не трябва да се оставят яйцата или храните приготвени с яйца на топло или на стайна температура за повече от 2 часа, или за 1 час, ако температура е над +30° C.
- Важно е да се купуват яйца само от регламентирани места, а ако ги продавате, това също трябва да става в съответствие с изискванията на законодателството.

Рискови групи за салмонелозата:

- При възрастни индивиди - над 65 години, деца - под 5 години, бременни жени, хора с отслабена имунна система, като тези с ХИВ/СПИН, диабет, или с трансплантирани органи, салмонелозата протича по-тежко и може да бъде дори животозастрашаваща.

Симптоми:

- Симптомите на заболяването са: диария, повръщане, висока температура, болки в корема. Те обикновено се появяват от 6 до 48 часа след консумация на заразена храна, въпреки че този период понякога е много по-дълъг. При някои индивиди може да се прояви продължителна диария /по няколко пъти на ден, в продължение на няколко дни/ и тогава болните трябва да бъдат хоспитализирани.
- Най-често, заболяването продължава от 4 до 7 дни, като хората извън рисковите групи се възстановяват без да е необходимо лечение с антибиотици.

Трябва ли да отидете на лекар?

- **Да, ако имате:** висока температура (над 38, 6 °C); диария, която не преминава в продължение на 3 дни; кървави изпражнения; продължително повръщане; признаци на дехидратация, като: отделяне на много малко урина; сухота в устата и гърлото и виене на свят.

В заключение: профилактичните мерки и борбата срещу тази важна зооноза трябва да обхващат всички етапи от хранителната верига - от фермата с животни до обекта за производство на храни, през дистрибуцията на храните и накрая до масата на всеки консуматор!

ЦОРХВ ще продължи да следи внимателно развитието на тази многонационална епидемия и ще информира своевременно компетентните власти и населението.

Източници:

1. European Centre for Disease Prevention and Control, News & events, Epidemiological update: multi-country outbreak of Salmonella Enteritidis with MLVA profile 2-9-7-3- or 2-9-6-3-2 infections, 12-Oct-2017

<https://ecdc.europa.eu/en/news-events/epidemiological-update-multi-country-outbreak-salmonella-enteritidis-mlva-profile-2-9-7>

2. FoodQuality.news.com, News & Analysis on Food Safety & Quality Control, New peak in multi-country Salmonella outbreak from eggs, By Joseph James Whitworth, Last updated on 17-Oct-2017

<https://www.foodqualitynews.com/Article/2017/10/17/More-than-100-Salmonella-cases-in-outbreak-from-Polish-eggs>

3. Centers for Disease Control and Prevention, CDC Features, Salmonella and Eggs

<https://www.cdc.gov/Features/SalmonellaEggs>

Забележка: Настоящият материал е поредното актуализиране на информацията за „Мащабната хранителна епидемия, предизвикана от Salmonella Enteritidis phage type (PT) 8 с профили 2-9-7-3-2 и 2-9-6-3-2, свързана с яйца с произход Полша, в страните от ЕС и ЕИП“. Предходните материали изготвени и публикувани от ЦОРХВ са съответно на: 27.10.2016 г., 20.12.2016 г., 20.03.2017 г. и 04.07.2017 г.

Изготвил:

Д-р Дора Петлова, главен експерт

Дирекция „Комуникация на риска, обучение и Контактен център“, ЦОРХВ

24.10.2017 г.